

obchodu, vytváření pracovních míst, podpory podnikání, ale také např. na problémy ochrany životního prostředí.

Třetí den pro hospodářskou soutěž bude opět v Bruselu v říjnu 2005. Lze jen doufat, že naši političtí představitelé budou tomuto setkání na nejvyšší úrovni věnovat vyšší pozornost.

I. Šolcová

Za docentem Janem Papicou

V úterý 13. dubna 2004 jsme se v obřadní síni olomouckého krematoria rozloučili s panem doc. PhDr. Janem Papicou, CSc. Uzavřel se tak fyzický život výjimečné osobnosti, paradoxně však ne funkcí vysokého věku, ale po fatální autohavárii. Zemřel 3. dubna 2004. Před třemi lety jsem v Žurnále UP u příležitosti Papicových osmdesátin krátké zamyšlení o jeho pohnutém životě. Dnes jsem v osobně nelehké situaci najít vhodná slova pro rozloučení.

Jan Papica se narodil 24. března 1921 v malé valašské vesnici v rodině učitele. Studoval na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži, odkud byl však vyloučen pro nekonvenčnost. Středškolská studia dokončil v Brně, kde také začal studovat na Masarykově univerzitě. Po 17. listopadu 1939 poznal první úder totality – výsledky v Kaunicových kolejích, koncentrační vazbu a následně deportaci do totálního nasazení v Německu a severní Francii. Po skončení války se vrátil a dokončil svá studia na FF MU v Brně. Od ledna 1948 působil jako prozatímní profesor na reálném gymnáziu ve Vsetíně. Již na zlomu března a dubna téhož roku byl však „vyakčněn“ (tehdejší termín pro politickou likvidaci) proto, že byl (cituji) „...nositelem reakce, šířitelem protisocialistických podvrtných myšlenek mezi studenty...“. Byla mu dána možnost volby – okamžitý vstup do KSČ, nebo nucené práce v dolech. Zvolil možnost první a jak uvedl ve svém životopise: „A tak se ze mne z vůle vrchnosti stal souduh“. Následovalo působení na několika středních školách a v roce 1960 se stal asistentem na Pedagogickém institutu v tehdejšímu Gottwaldově. V roce 1964 přešel na Katedru psychologie FF UP v Olomouci, kde působil (s krátkou přestávkou konce osmdesátých let) dosud. Po roce 1968 byl vyškrtnut z KSČ a na začátku tzv. normalizace byl téměř vyhozen z práce. Důvod byl prostý – některý „uvědomělý“ student ho udal na zvláštním oddělení RUP za překlad nepolitické, ryze odborné metody amerického autora. Aféra skončila „jen“ důtkou s výstrahou a finančním postihem.

Takto by se zdánlivě dal formálně shrnout životní běh výjimečného člověka, život, který odrážel složité dvacáté století. Za strohými fakty však stojí léta, měsíce, dny a hodiny skutečného bohatého života člověka. Člověka, který ovlivnil

několik generací studentů. Pana docenta Papicu jsem poznal v roce 1966, když jsem začal studovat psychologii na FF UP v Olomouci. Bylo naším štěstím, že tehdejší tým katedry sdružoval řadu výrazných osobností. Pro studium psychologie je vedle studované vědy důležité také kdo tyto poznatky předává, neboť osobnost učitele má formující význam pro studenta, který se připravuje na práci s lidmi. Docent Papica takovou osobností beze sporu byl a pomáhal vždy studentům nejen předáváním rozsáhlých znalostí a vědomostí, ale také tím, že prostě byl. Obávám se, že některé formulace mohou nechtěně vyznívat příliš pateticky. Nelze však skrývat, že jsem ho měl – ne nekriticky – velmi rád. Učil nás ve vlastní výuce, ale i při nikdy nekončících diskusích mimo výuku, kritičnosti, pracovitosti, odpovědnosti ve shánění pramenů a podkladů pro práci. Víím, že byli někteří kolegové, kteří ho právě pro jeho až nesmlouvavou racionalitu a požadavky na přesnost a odbornost právě nemilovali. Jenže docent Papica jako „vnitřně řízený“ jedinec nikdy nestál o vnější aplaus, nikdy neusiloval o oblibu či pochvalu. Když jsem kdysi vyjádřil svůj obdiv nad jednou z jeho prací, odbyl mne slovy – „nechej toho vlichocování, víš, že na to nedám“. Byl nám (a mnoha dalším následovníkům) vynikajícím učitelem a následně nám na katedře psychologie skvělým kolegou. O lidské kvalitě pana docenta Papici vypovídá i jedna moje velmi osobní vzpomínka. Když mě v osmdesátých letech (kdy jsem samozřejmě nemohl působit na univerzitě) vzala do „presu“ tehdejší StB a já – jsem se o tom s ním bavil, pronesl: „Váš, dělicí čára není mezi straníky a nestraníky, ale mezi těmi, kteří podlehnou a začnou škodit, a těmi, kteří se udrží a nesníží se ke kolaboraci“. To mi tehdy pomohlo situaci zvládnout a nepodlehnout. Takto bych mohl psát ještě nekonečně dlouho, neboť obdobných příkladů dokládajících sílu jeho charakteru a ryzost osobnosti bylo nespočetně. Při všem, co již bylo uvedeno však docent Papica nebyl žádným suchým akademikem. Žil život naplno, uměl se bavit, měl rád společnost i posezení u sklenky. To mu však nikdy nebránilo ve velmi rozsáhlé tvůrčí a publikační činnosti, z mnoha titulů lze připomenout alespoň dvousvazkovou práci „vybrané otázky sociální psychologie“, či podíl na monografii „Metody sociální psychologie“. Samotný výčet jeho prací by zabral značný prostor. Takto pracoval do posledního dne, čeká nás patrně redakce a vydání jeho posledního rozsáhlého díla, které již plně nedokončil. Každé rozloučení musí mít svůj konec. Proto s vědomím nemožnosti vyjádřit vše, co docent Papica dal svému okolí uzavírám – loučíme se s fyzickým bytím pana docenta Jana Papici, ne však s jeho myšlenkami, inspirací a životním příkladem. Vážený pane docente, milý Honzo, budeš stále s námi.

V. Řehan